

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawie 4A

00-503 WARSZAWA

SEKRETARIAT: 628-37-04; 29-35-69

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 628-90-17; 693-58-44 fax 29-40-89

BS/251/26/92

OPINIA PUBLICZNA O AKTUALNYCH KWESTIACH POLITYCZNYCH

Komunikat z badań

Warszawa, kwiecień 1992 r.

Od pewnego czasu mamy do czynienia z poważnym konfliktem między kluczowymi instytucjami państwa. W kwietniowym sondażu CBOS¹ zbadano stosunek społeczeństwa do głównych problemów związanych z tym konfliktem: sporu kompetencyjnego pomiędzy rządem a prezydentem, jego egzemplifikacji w postaci tzw. sprawy ministra Parysa, a także próby utworzenia rządu większościowego.

Prezydent czy rząd?

Na pytanie *Czy, Pana(i) zdaniem, Prezydent w interesie kraju powinien mieć większy czy mniejszy wpływ na prace rządu niż dotychczas?*" ponad połowa ankietowanych odpowiedziała: "większy" (zdecydowanie większy - 27%; raczej większy - 25%). Znacznie mniej, bo tylko 16% uważa, że wpływ prezydenta powinien być mniejszy (raczej mniejszy - 8% i zdecydowanie mniejszy - 8%), a 8%, że taki jak dotychczas. Blisko 1/4 ankietowanych (24%) nie miała na ten temat zdania.

Za zwiększeniem wpływu prezydenta na rząd opowiadają się najczęściej²: mieszkańcy niewielkich miast, regionu środkowozachodniego (zbliżonego granicami do Wielkopolski), z wykształceniem zawodowym, robotnicy i pracownicy fizyczno-umysłowi, bezrobotni, osoby uzyskujące najniższe dochody. Natomiast mieszkańcy największych miast, z regionu zachodniego, respondenci

---

¹ Sondaż zrealizowany w dniach 22-26 kwietnia 1992 r. na 1813-osobowej reprezentatywnej próbie losowej ogółu dorosłej ludności.

² Szczegółowe zróżnicowania opinii ze względu na cechy socjodemograficzne badanych są zamieszczone w tabelach aneksu.

ze średnim i wyższym wykształceniem, pracownicy umysłowi, inteligencja i kadra kierownicza oraz osoby uzyskujące najwyższe dochody stosunkowo często postulują zmniejszenie jego wpływu.

Z rozkładu odpowiedzi na to pytanie nie można jednak wyciągać zbyt pochopnych wniosków. Nie można np. stwierdzić, że większość społeczeństwa pragnie dominacji prezydenta nad rządem. Przeczą temu wyraźnie uzyskane w badaniu informacje, dotyczące szczegółów sporu kompetencyjnego pomiędzy organami władzy.

Odpowiadając na pytanie: *Kto powinien mieć większy wpływ na wojsko, sprawy obronności kraju?* więcej osób wskazało na rząd niż na prezydenta. Jeszcze wyraźniejsza jest przewaga opowiadających się za zwiększeniem wpływu rządu na sprawy bezpieczeństwa wewnętrznego kraju oraz polityki zagranicznej (rys. 1; tab. 1).

Rys. 1. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Kto powinien mieć większy wpływ na:*

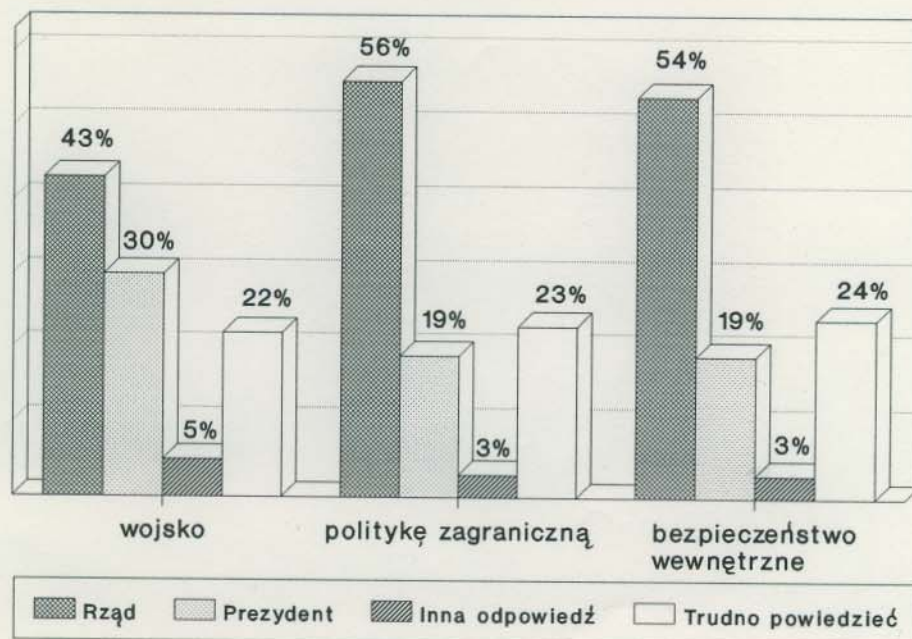

Tabela 1

w procentach

Kto powinien mieć większy wpływ na:	Rząd	Prezydent	Inna odpowiedź	Trudno powiedzieć
wojsko, sprawy obronności kraju	43	30	5	22
politykę zagraniczną	56	19	32	3
bezpieczeństwo wewnętrzne kraju, sprawy będące w gestii MSW	54	19	3	24

Wśród zwolenników zwiększenia wpływu prezydenta na rząd nieznaczną przewagę mają ci, którzy uważają, że prezydent powinien mieć większy niż rząd wpływ na wojsko (tab. 2). Natomiast w innych kwestiach szczegółowych również i ta grupa częściej przyznaje większe uprawnienia rządowi - w polityce zagranicznej 55% : 28% na korzyść rządu, a sprawach bezpieczeństwa wewnętrznego 52% : 29% (tab. 3 i 4).

Tabela 2

w procentach

Czy Prezydent powinien mieć większy czy mniejszy wpływ na prace rządu?	Kto powinien mieć większy wpływ na wojsko, sprawy obronności kraju?			
	rząd	prezydent	inna odpowiedź	trudno powiedzieć
Większy	39	43	5	13
Taki jak dotychczas	58	26	5	11
Mniejszy	73	15	6	6
Trudno powiedzieć	28	11	4	57

Tabela 3

w procentach

Czy Prezydent powinien mieć większy czy mniejszy wpływ na prace rządu?	Kto powinien mieć większy wpływ na politykę zagraniczną?			
	rząd	prezydent	inna odpowiedź	trudno powiedzieć
Większy	55	28	3	14
Taki jak dotychczas	76	12	3	9
Mniejszy	84	7	4	5
Trudno powiedzieć	33	8	1	59

Tabela 4

w procentach

Czy Prezydent powinien mieć większy czy mniejszy wpływ na prace rządu?	Kto powinien mieć większy wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne kraju, sprawy będące w gestii MSW?			
	rząd	prezydent	inna odpowiedź	trudno powiedzieć
Większy	52	29	3	15
Taki, jak dotychczas	76	9	6	9
Mniejszy	81	8	4	7
Trudno powiedzieć	31	7	2	60

Trudno zatem grupę ankietowanych postulujących zwiększenie wpływu prezydenta uznać za zwolenników dominacji prezydenta nad rządem. Można raczej stwierdzić, że w sytuacji głębokiego konfliktu między organami władzy większość społeczeństwa pragnie jego zażegnania i nawiązania bliższej współpracy osób rządzących.

Sprawa ministra Parysa

Jedną ze spraw konfliktowych jest spór o kompetencje nad wojskiem wywołany wystąpieniem ministra obrony narodowej J. Parysa. Informacje na ten temat dotarły do 2/3 społeczeństwa.

Czy słyszał(a) Pan(i) o tzw. sprawie Parysa, konflikcie pomiędzy ministrem obrony a prezydentem i jego otoczeniem?	
Nie	32%
Tak, słyszałem(a)m coś na ten temat	53%
Tak, słyszałem(a)m wiele na ten temat	15%

Większość (53%) z tych, którzy słyszeli o "sprawie ministra Parysa" nie potrafi stwierdzić, po czyjej stronie jest racja w tym sporze. Tak więc, mimo że konflikt jest mocno nagłośniony w środkach masowego przekazu, jest on mało czytelny dla znacznych rzesz społeczeństwa. Opinie pozostałych respondentów są podzielone z nieznaczną przewagą wskazań na korzyść ministra.

Charakterystyczne, że najczęściej powstrzymywali się przed zajęciem stanowiska w tej sprawie mieszkańcy największych miast, z regionu środkowego, osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, a więc badani wywodzący się z tych grup, które zwykle należą do najlepiej poinformowanych. Można zatem przypuszczać, że zwiększony zasób informacji o konflikcie nie wywołuje krystalizacji opinii o nim, co potwierdzałoby hipotezę, że konflikt ten jest mało czytelny dla społeczeństwa.

Kto ma w tym sporze więcej racji?	
Prezydent	21%
Minister Parys	26%
Trudno powiedzieć	53%

Także znaczna część respondentów (44%), którzy slyszeli o konflikcie, powstrzymuje się od stwierdzenia, czy minister Parys powinien zostać zwolniony ze stanowiska. Zwolenników pozostawienia go na tym stanowisku jest nieco więcej (32%) niż opowiadających się za jego dymisją (24%).

Za zwolnieniem ministra Parysa są przede wszystkim osoby mające najwyższe dochody, respondenci z wykształceniem wyższym oraz mieszkańcy dużych miast. Natomiast mieszkańcy małych miasteczek oraz robotnicy najczęściej opowiadają się za pozostaniem ministra na tym stanowisku.

We wszystkich omówionych dotychczas pytaniach, dotyczących poważnego problemu, wielokrotnie poruszanego w środkach masowego przekazu, zwraca uwagę znaczny odsetek odpowiedzi "trudno powiedzieć". Można przypuszczać, że ta kolejna "wojna na górze" toczy się poza obszarem zainteresowań poważnych odłamów społeczeństwa lub jest dla nich po prostu niezrozumiała.

Rozmowy koalicyjne

Kolejnym tematem, poruszonym w sondażu, były rozmowy wokół rozszerzenia koalicji rządowej. Wbrew lansowanym w środkach masowego przekazu poglądom, wśród badanych przeważa opinia, że w obecnej sytuacji kraju rozszerzenie składu rządu jest niekorzystne.

Od pewnego czasu toczą się rozmowy na temat rozszerzenia koalicji rządowej - zwiększenia liczby partii, wchodzących w skład rządu. Czy, Pana(i) zdaniem, w obecnej sytuacji kraju korzystne jest rozszerzenie składu rządu?

<i>Zdecydowanie tak</i>	13%	31%
<i>Raczej tak</i>	18%	
<i>Raczej nie</i>	26%	44%
<i>Zdecydowanie nie</i>	18%	
<i>Trudno powiedzieć</i>		25%

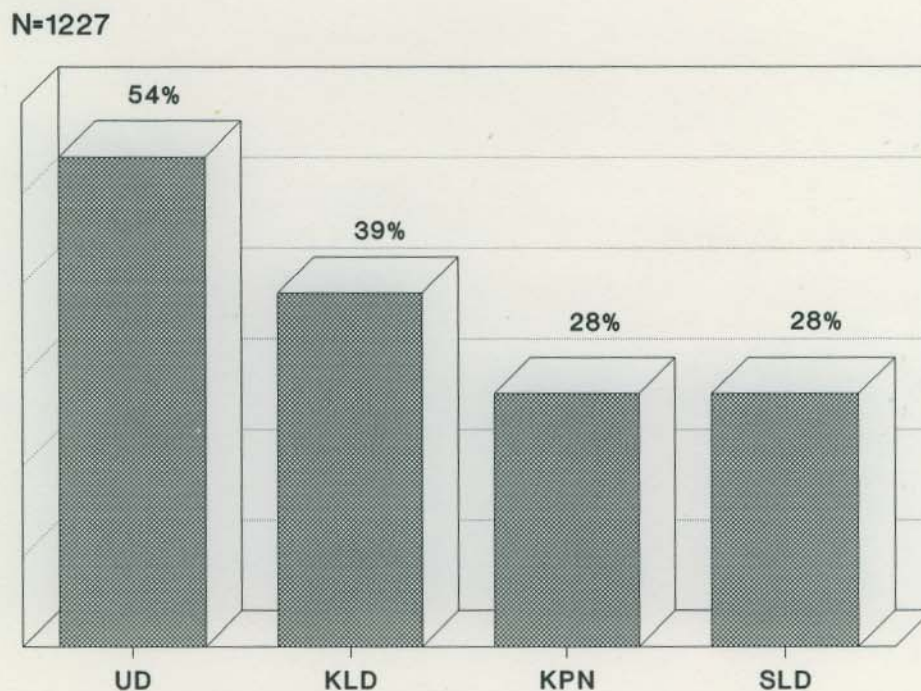
Zwolenników rozszerzenia koalicji rządowej jest nieco więcej wśród mieszkańców miast niż na wsi. Ponadto odsetek ich rośnie wraz z wykształceniem - w grupie osób z wykształceniem wyższym zdecydowanie przeważają oni nad przeciwnikami takiego rozwiązania. Ponadto im wyższe deklarowane dochody na osobę w rodzinie, tym więcej osób uważa za korzystne rozszerzenie składu rządu. W grupach społeczno-zawodowych rozkład opinii w tej kwestii jest następujący: wśród aktywnych zawodowo zwolennicy rozszerzenia koalicji przeważają zdecydowanie w grupie inteligencji i kadry kierowniczej, wśród pozostałych pracowników umysłowych opinie są podzielone, w pozostałych zaś grupach przewagę mają przeciwnicy rozszerzenia

składu rządu. Przewaga ta jest największa wśród robotników wykwalifikowanych. Wśród rolników relatywnie najwięcej osób nie ma w tej sprawie zdania. Respondenci nie pracujący w zdecydowanej większości wypowiedzieli się przeciw rozszerzeniu składu rządu. Przewaga ta jest największa wśród bezrobotnych.

Zwolenników rozszerzenia składu rządu zapytano, która spośród następujących partii: KPN, SLD, UD, KLD powinna - ich zdaniem - wejść w skład rządu (rys. 2).

Rys. 2. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie: *Które z wymienionych partii powinny, Pana(i) zdaniem, wejść w skład rządu?*

Jak się okazuje, stwierdzenie, że rozszerzenie składu rządu byłoby korzystne dla kraju, nie jest jednoznaczne z opowiadaniem się za wejściem do rządu partii "małej koalicji".

Ankietowanych zapytano także, jakie, ich zdaniem, rozwiązanie byłoby słuszniesze, gdyby Sejm nie mógł dojść do porozumienia w najważniejszych sprawach państwa. Z dwóch proponowanych do wyboru wariantów - rozwiązanie Sejmu i przeprowadzenie nowych wyborów czy też bezpośrednie przejęcie przez prezydenta kierowania państwem - wyraźnie częściej badani opowiadali się za nowymi wyborami.

Gdyby zaistniała sytuacja, że w najważniejszych sprawach państwa Sejm nie mógłby dojść do porozumienia, to co byłoby, Pana(i) zdaniem, naj-słuszniesze?

<i>Rozwiązanie Sejmu i przeprowadzenie jak najszybciej nowych wyborów</i>	44%
<i>Bezpośrednie przejęcie przez prezydenta kierowania państwem</i>	24%
<i>Trudno powiedzieć</i>	32%

Zmienne społeczno-demograficzne i zawodowe nie różnicują opinii badanych w tej kwestii. Różnicuje je natomiast stanowisko w sprawie rozszerzenia koalicji rządowej. Wśród zwolenników koalicji zdecydowanie przeważają zwolennicy nowych wyborów w przypadku pata sejmowego, podczas gdy wśród przeciwników koalicji zdania są mniej podzielone, chociaż optujący za wyborami przeważają nad zwolennikami rządów prezydenckich.

Tabela 5

w procentach

Rozszerzenie składu rządu	Wybór rozwiązania	
	nowe wybory	rządy prezydenckie
Korzystne	57	24
Niekorzystne	46	31

* * *

Wyniki sondażu wskazują, że stosunek społeczeństwa do poszerzenia składu rządu o inne partie jest zróżnicowany, choć przeważają opinie, że takie rozwiązanie nie byłoby korzystne. Zakres wpływu, jaki powinien mieć prezydent na kierowanie krajem jest oceniany niejednoznacznie: z jednej strony nieco ponad połowa badanych wypowiadających się w kategoriach ogólnych, że wpływ na prace rządu powinien być większy niż dotychczas. Z drugiej strony jednak - w sprawach konkretnych, dotyczących trzech dziedzin uznawanych zwyczajowo za "prezydenckie": wojska, polityki zagranicznej i bezpieczeństwa wewnętrznego kraju - wyraźnie przeważa stanowisko postulujące większy wpływ rządu niż prezydenta.

Niemal dwukrotnie więcej badanych opowiada się również za nowymi wyborami niż za rządami prezydenckimi w razie zaistnienia sytuacji patowej w Sejmie.

W konflikcie wokół osoby ministra Parysa nieco ponad połowa zorientowanych w tej kwestii powstrzymuje się od wyrażenia opinii. Wśród pozostałych nieznacznie przeważa opinia, że więcej racji ma minister Parys niż prezydent oraz że minister obrony narodowej powinien pozostać na swoim stanowisku.

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, Prezydent w interesie kraju powinien mieć większy czy mniejszy wpływ na prace rządu niż dotychczas ? (%)

	Większy	Taki jak dotychczas	Mniejszy	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	52	8	16	24	1810
Płeć					
Mężczyźni	56	9	19	16	800
Kobiety	49	7	14	30	1009
Wiek					
do 24 lat	51	12	14	23	133
25-34	57	8	16	19	323
35-44	56	9	17	18	459
45-54	54	5	22	20	260
55-64	51	10	14	25	285
65 lat i więcej	44	7	12	37	345
Miejsce zamieszkania					
Wieś	51	8	14	27	765
Miasto do 20 tys.	57	7	19	16	208
od 21 do 100 tys.	62	8	13	17	331
101-500 tys.	47	8	18	27	331
501 tys. i więcej mieszk.	45	9	23	23	175
Region					
Północny	54	9	17	20	243
Zachodni	50	12	21	18	198
Środkowozachodni	61	10	12	17	282
Środkowy	43	8	19	30	277
Wschodni	55	7	11	27	205
Południowo-wschodni	57	4	15	24	297
Południowo-zachodni	47	8	17	28	307
Wykształcenie					
Podstawowe	50	7	12	32	701
Zasadnicze zawodowe	64	6	13	17	524
Średnie	46	11	23	21	457
Wyższe	47	13	28	13	128
Grupa społ.-zaw.pracujący					
Kadra kier., inteligencja	53	10	25	12	102
Poz. pracownicy umysłowi	44	10	23	22	192
Pracownicy fiz.- umysł.	59	7	20	14	95
Robotnicy wykwalifikowani	58	8	14	20	235
Robotnicy niewykwalifik.	59	9	14	18	119
Rolnicy	53	10	15	23	182
Prywatni przedsiębiorcy	72	4	17	8	53
Grupa społ.-zaw. nie prac.					
Renciści i emeryci	47	8	14	31	569
Uczniowie i studenci	41	16	20	23	44
Bezrobotni	58	4	14	24	107
Gospodynie domowe i inni	56	4	12	28	110
Dochody na jedną osobę					
Do 400 tys. zł	59	7	13	21	317
401-600	56	6	14	24	330
601-800	51	6	15	27	357
801-1000	51	7	14	28	313
1001-1500	49	10	19	23	333
Powyżej 1500 tys. zł	45	15	26	14	154
Ocena war. materialnych					
Złe	50	8	17	26	743
Średnie	56	7	14	22	842
Dobre	49	12	20	19	225

Tabela 2. Czy słyszał(a) Pan(i) o tzw. sprawie Parysa, konflikcie pomiędzy ministrem obrony a prezydentem i jego otoczeniem ?
(%)

	Nie	Tak, trochę	Tak, dużo	LICZBA OSÓB
Ogółem	32	53	15	1804
Płeć				
Mężczyźni	21	58	21	800
Kobiety	41	49	9	1003
Wiek				
do 24 lat	35	54	11	133
25-34	28	58	13	323
35-44	28	57	15	459
45-54	25	57	18	260
55-64	30	52	18	284
65 lat i więcej	48	40	12	340
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	48	9	764
Miasto do 20 tys.	24	57	19	209
od 21 do 100 tys.	29	55	16	330
101-500 tys.	23	57	20	327
501 tys. i więcej mieszk.	21	56	23	174
Region				
Północny	28	60	13	242
Zachodni	23	62	15	198
Środkowozachodni	30	53	16	282
Środkowy	33	49	17	275
Wschodni	40	47	12	205
Południowo-wschodni	32	54	14	296
Południowo-zachodni	38	48	14	305
Wykształcenie				
Podstawowe	50	43	7	697
Zasadnicze zawodowe	30	56	14	524
Średnie	16	64	20	455
Wyższe	2	52	45	128
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	5	61	34	102
Poz. pracownicy umysłowi	17	68	15	192
Pracownicy fiz.- umysł.	25	59	16	95
Robotnicy wykwalifikowani	29	54	17	235
Robotnicy niewykwalifik.	45	48	7	119
Rolnicy	45	45	10	182
Prywatni przedsiębiorcy	15	58	26	53
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	39	47	15	563
Uczniowie i studenci	23	61	16	44
Bezrobotni	28	64	8	107
Gospodynie domowe i inni	47	46	6	110
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	47	47	7	316
401-600	34	56	9	331
601-800	35	53	13	356
801-1000	33	54	13	312
1001-1500	23	56	21	329
Powyżej 1500 tys. zł	14	49	37	154
Ocena war. materialnych				
Złe	37	51	12	740
Średnie	31	55	14	840
Dobre	21	53	26	224

Tabela 3. Kto, Pana(i) zdaniem, miał w tym sporze więcej racji ? (%)

	Prezydent	Min. J.Parys	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	21	26	53	1224
Płeć				
Mężczyźni	23	28	49	630
Kobiety	18	25	57	593
Wiek				
do 24 lat	21	26	53	87
25-34	16	30	54	231
35-44	22	24	53	331
45-54	21	30	49	195
55-64	24	25	51	199
65 lat i więcej	22	23	54	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	27	54	437
Miasto do 20 tys.	27	30	44	158
od 21 do 100 tys.	25	25	50	235
101-500 tys.	17	28	54	257
501 tys. i więcej mieszk.	19	21	60	137
Region				
Północny	18	31	52	177
Zachodni	24	26	50	152
Środkowo-zachodni	23	26	52	196
Środkowy	13	27	60	184
Wschodni	23	20	57	122
Południowo-wschodni	24	28	49	203
Południowo-zachodni	23	27	50	190
Wykształcenie				
Podstawowe	20	26	54	352
Zasadnicze zawodowe	23	25	51	366
Średnie	20	29	51	381
Wyższe	16	25	59	125
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	24	58	97
Poz. pracownicy umysłowi	19	30	51	159
Pracownicy fiz.- umysł.	25	30	45	71
Robotnicy wykwalifikowani	17	31	52	168
Robotnicy niewykwalifik.	12	37	51	65
Rolnicy	19	24	57	100
Prywatni przedsiębiorcy	36	22	42	45
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	22	25	53	349
Uczniowie i studenci	24	18	59	34
Bezrobotni	19	22	58	77
Gospodynie domowe i inni	29	20	51	59
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	21	27	51	169
401-600	18	29	53	217
601-800	25	29	45	234
801-1000	17	27	57	210
1001-1500	23	23	54	257
Powyżej 1500 tys. zł	21	23	55	132
Ocena war. materialnych				
Złe	19	30	51	467
Średnie	23	24	53	578
Dobre	20	25	55	179

Tabela 4. Czy uważa Pan(i) za słuszne, aby w zaistniałej sytuacji min.Parys został zwolniony ze stanowiska ? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	24	32	44	1222
Płeć				
Mężczyźni	27	35	38	630
Kobiety	21	29	50	591
Wiek				
do 24 lat	23	29	48	87
25-34	21	32	46	231
35-44	25	31	44	330
45-54	27	39	34	195
55-64	25	30	44	198
65 lat i więcej	23	30	47	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	33	44	437
Miasto do 20 tys.	22	42	36	158
od 21 do 100 tys.	26	31	43	235
101-500 tys.	22	31	47	257
501 tys.i więcej mieszk.	30	24	46	135
Region				
Północny	19	36	45	177
Zachodni	27	32	41	152
Środkowozachodni	27	33	40	196
Środkowy	23	31	47	182
Wschodni	29	28	43	122
Południowo-wschodni	26	30	44	203
Południowo-zachodni	21	35	44	190
Wykształcenie				
Podstawowe	22	31	47	352
Zasadnicze zawodowe	26	30	44	365
Średnie	22	37	41	381
Wyższe	31	29	40	124
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	30	45	97
Poz. pracownicy umysłowi	21	36	43	159
Pracownicy fiz.- umysł.	24	37	39	70
Robotnicy wykwalifikowani	22	39	39	168
Robotnicy niewykwalifik.	17	38	45	65
Rolnicy	24	29	47	100
Prywatni przedsiębiorcy	44	29	27	45
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	24	31	45	348
Uczniowie i studenci	26	24	50	34
Bezrobotni	23	22	55	77
Gospodynie domowe i inni	32	25	42	59
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	24	31	45	169
401-600	22	35	43	217
601-800	23	34	43	234
801-1000	20	33	47	210
1001-1500	27	29	43	256
Powyżej 1500 tys. zł	31	31	38	131
Ocena war. materialnych				
Złe	23	33	44	466
Średnie	24	31	44	578
Dobre	26	32	42	178

Tabela 5. Od pewnego czasu toczą się rozmowy na temat rozszerzenia koalicji rządowej - zwiększenia liczby partii, wchodzących w skład rządu. Czy, Pana(i) zdaniem w obecnej sytuacji kraju korzystne jest rozszerzenie składu rządu? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	31	44	25	1807
Płeć				
Mężczyźni	37	47	16	799
Kobiety	26	42	31	1007
Wiek				
do 24 lat	28	52	20	133
25-34	32	50	18	323
35-44	32	50	18	459
45-54	41	39	20	259
55-64	29	38	32	284
65 lat i więcej	25	38	37	344
Miejsce zamieszkania				
Wieś	26	42	32	764
Miasto do 20 tys.	38	53	10	209
od 21 do 100 tys.	28	50	21	331
101-500 tys.	37	40	23	330
501 tys. i więcej mieszk.	39	42	19	173
Region				
Północny	31	53	16	244
Zachodni	35	45	20	198
Środkowozachodni	34	51	16	282
Środkowy	29	43	28	274
Wschodni	29	40	30	205
Południowo-wschodni	29	37	34	296
Południowo-zachodni	31	43	26	307
Wykształcenie				
Podstawowe	21	41	38	700
Zasadnicze zawodowe	29	53	18	525
Średnie	39	45	16	454
Wyższe	65	24	11	128
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	28	12	102
Poz. pracownicy umysłowi	41	43	16	191
Pracownicy fiz.- umysł.	36	47	17	95
Robotnicy wykwalifikowani	32	55	13	235
Robotnicy niewykwalifik.	32	50	18	119
Rolnicy	25	36	39	181
Prywatni przedsiębiorcy	38	57	6	53
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	27	40	33	567
Uczniowie i studenci	27	52	20	44
Bezrobotni	19	54	27	107
Gospodynie domowe i inni	21	52	27	111
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	21	50	29	316
401-600	25	48	27	331
601-800	31	44	25	357
801-1000	32	43	25	313
1001-1500	41	37	22	331
Powyżej 1500 tys. zł	44	44	12	153
Ocena war. materialnych				
Złe	26	46	28	741
Średnie	32	44	24	841
Dobre	44	39	17	225

Tabela 6. Gdyby zaistniała taka sytuacja, że w najważniejszych sprawach państwa Sejm nie mógłby dojść do porozumienia, to co byłoby, Pana(i) zdaniem, najstuszniejsze ? (%)

	1*	2*	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	45	24	31	1807
Płeć				
Mężczyźni	52	25	23	798
Kobiety	39	23	38	1008
Wiek				
do 24 lat	50	24	26	132
25-34	47	27	26	323
35-44	48	25	26	459
45-54	49	23	28	260
55-64	40	24	36	284
65 lat i więcej	36	20	44	344
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	22	35	765
Miasto do 20 tys.	48	31	21	208
od 21 do 100 tys.	41	28	31	331
101-500 tys.	47	21	33	329
501 tys. i więcej mieszk.	49	23	28	174
Region				
Północny	49	22	29	243
Zachodni	55	22	23	198
Środkowo-zachodni	46	28	25	282
Środkowy	45	19	36	276
Wschodni	40	23	37	205
Południowo-wschodni	40	29	31	297
Południowo-zachodni	40	23	37	305
Wykształcenie				
Podstawowe	34	23	43	700
Zasadnicze zawodowe	49	28	23	524
Średnie	52	22	25	455
Wyższe	55	21	24	128
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	20	25	102
Poz. pracownicy umysłowi	50	23	27	191
Pracownicy fiz.- umysł.	53	29	18	95
Robotnicy wykwalifikowani	49	26	25	235
Robotnicy niewykwalifik.	45	30	25	119
Rolnicy	45	20	35	182
Prywatni przedsiębiorcy	51	34	15	53
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	38	22	39	567
Uczniowie i studenci	42	30	28	43
Bezrobotni	41	24	35	107
Gospodynie domowe i inni	41	23	35	111
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	43	23	34	317
401-600	47	26	27	331
601-800	42	25	33	356
801-1000	40	25	35	311
1001-1500	50	20	30	332
Powyżej 1500 tys. zł	48	25	27	154
Ocena war. materialnych				
Złe	47	21	32	743
Średnie	43	25	32	840
Dobre	43	29	28	224

1*) Rozwiązanie Sejmu i przeprowadzenie jak najszybciej nowych wyborów
 2*) Bezpośrednie przejęcie przez Prezydenta kierowania państwem